

Ehrlichiosis Canis, มาตรการตัวร้าย

“คุณหมอคะ ลัคกี้ สุนัขของดิฉันมีอาการไอแห้งๆ ลึกๆ แต่ก็ยังคุปกคิตี ตอนที่มันยังเป็นลูกสุนัขเคยรอดตายจากอาการ ไข้ ตั้งแต่ตอนนั้นมันก็ไออย่างนี้เป็นบางครั้งนะค่ะ” สัตวแพทย์ให้ยาปฏิชีวนะกับลัคกี้ และมันก็ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกปีหนึ่งต่อมา “คุณหมอคะ คุณลัคกี้ไม่ค่อยมีชีวิตชีวาเหมือนปกตินะค่ะ และกินอาหารไม่หมดด้วย บางมื้อก็ไม่กินเลยค่ะ” ผลการวินิจฉัย : ปัญหาเรื่องตับ แต่ ‘ไม่รู้สาเหตุ’ ให้ควบคุมการบริโภคที่มีผลต่อตับรวมถึงการทานยาช่วย และลัคกี้ก็กลับมาเป็น ‘ปกติ’ ในเวลาอันรวดเร็ว อีกหนึ่งเดือนต่อมา หลังเสร็จจากการเล่นสนุกสนามมาทั้งวันแล้ว ก็เป็นลมและเหงื่อซึมมาก อีก 15 นาทีต่อมาก็กลับเป็น “ปกติ” อีกครั้ง เย็นอีกวันหนึ่งก็เกิดอาการเช่นเดียวกัน การวินิจฉัยของสัตวแพทย์ : โรค Ehrlichiosis Canis

ภาพ: ลัคกี้, เพื่อนรักของคุณนิงเกอะ ภาพนี้ถ่ายเมื่อสองสามเดือนก่อน มันจะเสียชีวิต ยังดูแข็งแรงและสุขภาพดี

โรค Ehrlichiosis Canis (หรือเรียกสั้นๆ ว่า : E. Canis) เป็น โรคติดเชื้อที่มีสาเหตุมาจากพวกสัตว์ดูดเลือด ที่ไปอาศัยและออกลูกหลานอยู่ในเซลล์เม็ดเลือดขาวซึ่งเป็นสาเหตุให้สัตว์เสียชีวิต โดยมันจะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอโดยการยับยั้งการทำงานของไขกระดูกคือการสร้างเซลล์ใหม่เพื่อทดแทนเซลล์เดิมที่แก่หรือตายแล้ว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบต่อมน้ำเหลืองและระบบอื่นๆ ในร่างกาย รวมถึงเซลล์และอวัยวะต่างๆ ด้วย

โรคนี้ได้แพร่พันธุ์ไปแล้วทั่วโลกและเป็นสาเหตุให้สุนัขจำนวนมากเสียชีวิต ส่วนในประเทศไทย โรคนี้รู้จักกันในชื่อ ไข้เห็บหมา และกำลังเป็นปัญหาให้แก่สุนัขจำนวนมาก

การแพร่พันธุ์ของโรคนี้โดยการ โคนเห็บหมาสีน้ำตาลกัด สัตว์ป่าและสัตว์หลายประเภทที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มิได้รับการตรวจเช็ค ที่ใช้ในคลินิกสัตวแพทย์ทั่วไป ก็เป็นพาหะของโรคนี้ได้

อาการของโรคแบ่งได้สามขั้นตอนนี้คือ ระยะเป็นไข้เฉียบพลัน ระยะพักตัว และระยะเป็นโรค ในระยะเป็นไข้เฉียบพลันนั้น จะแสดงอาการให้เห็นน้อยมาก โดยจะมีอาการคล้ายการติดเชื้อจากไวรัสและบ่อยครั้งที่ไม่สามารถสังเกตอาการได้ อาการต่างๆ ที่บ่งบอกว่าเป็นโรคนี้เช่น อ่อนแอ มีไข้เป็นพักๆ ไม่ยอมรับประทานอาหาร (เป็นช่วงๆ)

มีไข้และขี้มูก การกลืนลำบาก ไอ อาเจียนน้ำดีออกมา อุจจาระเหลว ท้องร่วง น้ำหนักลด ข้ออักเสบ ปวดหลัง ปวดคอ กล้ามเนื้ออ่อนตัว มีผื่นคัน กระจายน้ำและปัสสาวะบ่อย กลั้นปัสสาวะไม่ได้ ผิวหนังบอบบางขึ้น ขนร่วง เจริญ เหงือกซีด เลือดออกง่าย เป็นลม ฯลฯ ระยะเวลาเป็นอยู่ประมาณ 2-4 สัปดาห์ หลังจากนั้นสุนัขจะมีอาการดีขึ้นแต่ยังคงได้รับเชื้ออยู่ข้างใน (ในช่วงพักตัว นั้น อาจยาวนานถึง 5 ปี ได้) แต่ถ้าเข้าสู่ช่วงเป็นโรคนั้นคือปรสิตเข้าไปสู่ไขกระดูกแล้ว

การวินิจฉัยโรค E.Canis นั้น จะต้องสืบเสาะประวัติความเป็นมา ผลตรวจจากคลินิก และผลทดสอบจากห้องทดลอง อย่างไรก็ตาม โอกาสติดเชื้อในเม็ดเลือดขาวนั้น มีน้อยกว่า 30% (แต่ถ้าใช้สุนัขพันธุ์บ็อกเซอร์ของดิฉัน ได้ทดสอบเลือดหาปรสิตหลายครั้งตลอดปีนั้น และให้ผลเป็นลบมาตลอด แม้แต่ช่วงสุดท้ายของการเป็นโรค) แต่ก็ยังมีวิธีอื่นอีกที่ใช้อุปกรณ์พิเศษ และใช้เวลาไม่นานนัก เรียกว่าการทดสอบแบบ SNAP โดยจะตรวจเลือดเพื่อหาภูมิคุ้มกันทานปรสิตชนิดนี้ วิธีนี้จะค่อนข้างแม่นยำมาก

การรักษาโรคนี้ทำได้โดยการให้ยาปฏิชีวนะควบคู่กับการให้วิตามินบำรุงตับ การรักษาในช่วงระยะเป็นไขเจ็บพลันจะได้ผลสูงสุด เนื่องจากสามารถฟื้นฟูสภาพร่างกายให้กลับมาเป็นปกติได้อีกครั้ง แต่ถ้าเชื่อนั้นเข้าสู่ไขกระดูกแล้ว จะไม่สามารถฟื้นฟูกลับมาเหมือนเดิมได้อีก ลักษณะพิเศษของโรคนี้ก็คือ เมื่อเข้าสู่ระยะเป็นโรคแล้ว สุนัขจะไม่แสดงอาการป่วยจนกว่าจะถึงช่วงโง่งมๆ ของชีวิต ดังนั้น การค้นตัวต่ออาการที่บ่งบอกแต่แรกนั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก แต่แน่นอน การป้องกันต่างหากเป็นการรักษาที่ดีที่สุด คือต้องพยายามให้สุนัขสะอาดปราศจากเห็บเหาอยู่เสมอ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเห็บหมัดในประเทศนี้สามารถอยู่ได้ทั้งในอากาศร้อนแห้งแล้งหรืออากาศชื้น รวมถึงมีความต้านทานต่อยากำจัดเห็บบางชนิด อย่างเช่น Frontline หรือ Revolution ในบริเวณที่มีการระบาดมาก ดังนั้น การเยียวยาที่ดีที่สุด คือการป้องกันและการรักษาเมื่อได้รับเชื้อ นั่นคือการสร้างความแข็งแรงให้ระบบภูมิคุ้มกันของสุนัข โดยการให้โภชนาการที่ดีและหลากหลาย แต่ถ้าสงสัยว่าสุนัขของอาจจะได้รับเชื้อให้รีบติดต่อสัตวแพทย์และทำการทดสอบแบบ SNAP ทันที

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสุนัข การรับฝากเลี้ยง การฝึกสอนและให้คำปรึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กรุณาติดต่อ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลัคกี้ค็อกซ์ 08 9997 8146